Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na poczcie: miesięcznie —,96 zł, kwartalnie 2,88 zł wekspedycji: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł - Ogłoszenia: za miejsce 1-łam. 1 milim. w wyż 5 grosze przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

№ 51 | Września, sobota dnia 2 maja 1925 | Rok VII

W święto Królowej Korony Polskiej.

Załopotały dumnie orły białe,
Zakołysały sztandary,
Zagrały surmy radosne — na chwałę;
Zagrały serca — w hymn wiary.

. . . od jasnej góry
w koronie złotolitej,
jedzie Królowa
Rzeczypospolitej. —

. . . wiodą ją króle, panowie jaśni
i osiwiali hetmani, —
— wiodą paziowie barwami kraśni
dwór najjaśniejszej pani.

. . . Do stóp jej kwiaty
maj ścieli w barw kobierce,
do stóp jej Polska
ściele swe serce.

Idą w orszaku królowej pani
Siermiężni wpodle szlachcica.
Zbratała jasnych królów z chłopami
Bogarodzica! —

A przyszła w wielki dzień,
Któremu rocznicą święci
Minionej sławy lśnień.
„Maj trzeci!"

Przybyła z Jasno — górskiej Kaplicy
w koronie złotolitej,
aby w dniu wielkiej osiąść rocznicy
na tronie — Rzeczypospolitej. —

„Niech się rozśpiewa naród
w pieśń orłową,
Albowiem matka Boga
Jest mu — Królową! —"

W. M. Turwid.

Święto 3-go Maja.

W niedzielę obchodzimy uroczyście nasze polskie święto narodowe, które głęboką radością napełnia serce każdego prawdziwego Polaka, tj. Polaka nie z nazwiska tylko, ale z całej duszy. Demokratyczna Rzeczpospolita dzisiejsza z dumą podkreśla nieprzemijającą wartość owego dnia wiekopomnego, który stał się pomostem między dswną Polską szlachecką a tę, która dzięki Bogu Sprawiedliwemu i żywotności swojej zbudziła się do nowego życia po długich latach niewoli.

Z dumą i wdzięcznością dla przeszłości wspominamy i święcimy ów dzień, kiedy-to śpiewano: "Wiwat sejm, wiwat naród, wiwat wszystkie stany," — ów dzień, w którym okazało się, że idea demokratyczna zwyciężyła przesądy stanowe, — ów dzień, w którym dla odbudowy państwa zstąpiono do podstaw narodu.

Zwyciężyła idea demokratyczna, która zawsze znajdowała gorących zwolenników w Polsce, i to dlatego, że ustrój państwowy był u nas de facto republikański, — dlatego, że byliśmy krajem o daleko posuniętej wolności indywidualnej (choć narazie tylko u warstwy szlacheckiej) i tolerancji, — dlatego wreszcie, że znaczny odsetek ludności brał już czynny, bezpośredni udział w życiu politycznem w przeciwieństwie do innych krajów, gdzie rządził tak zwany oświecony absolutyzm, a obok niego rozpanoszyła się kamaryla dworska, prawdziwy wampir nieszczęśliwych narodów.

Gdy wczytamy się w literature, to najlepsze zwierciadło życia społeczeństwa, myśli jego i uczuć, widzimy, że demokratyzm wymownie w naszej poezji i prozie zabiera głos, przemawiając do rozumu i apelując do serca; dość wymienić „Krótką rozprawę" Reja, „O naprawie Rzeczypospolitej" Modrzewskiego, siódme Kazanie sejmowe Skargi, „Jeńców" Szymonowicza, „Na ciężary i opresję chłopską w Polsce", Opalińskiego.

Naprawa Rzeczypospolitej, której tak przekonywująco a gorąco zarazem domagał się Modrzewski, chrześcijanin-patrjota, jakich mało, została urzeczywistniona przez wielkich twórców Konstytucji 3 maja.

Ci budowniczowie państwa nowoczesnego działali, przekonani o tem, że, jak głosił już mieszczanin z Wielkopolski, Klonowicz, w „Zwycięstwie bogów", prawdziwe szlachectwo, które poprowadzi naród na drodze rozwoju polega nie na „szlacheckiem urodzeniu", ale wyłącznie na szlachetności, zaś głównemi środkami do nabycia „cnoty, tej matki szlachectwa nowego" są nauka i praca.

Oświata, która tyle zawdzięcza Komisji Edukacyjnej, i praca dla dobra ogółu, której apostołami byli najwybitniejsi mężowie Sejmu 4-letniego, a której podjąć się miały szersze warstwy społeczeństwa, uobywatelnione przez Konstytucję majową, — ta oświata i praca nie przyniosły spodziewanych korzyści z powodu brutalnego aktu trzech zaborców, ale stały się hasłem dla przyszłych pokoleń, mających walczyć w obronie zagrożonego bytu narodu.

Testament wielkich ojców wykonali synowie.

Dzisiaj, gdy przetrwanie długich lat i ciężkich prób niewoli zawdzięczamy oświacie szerokich warstw i ich uświadomieniu narodowemu, przeznacza się składki, wpływające w tym dniu, na cele oświatowe; że zaś u nas, w byłym zaborze prusk., Towarz. Czytelni Ludowych niestrudzenie mimo licznych szykan rządu pruskiego niosło przed narodem oświaty kaganiec, oddaje reskrypt najwyższych władz Rzeczypospolitej temu właśnie towarzystwu kwestę z tego dnia uroczystego do dyspozycji.

Mamy nadzieję, że ofiarna ludność Wrześni i okolicy jak w inne lata tak i teraz nie poskąpi grosza i obfite datki złoży jutro na rzecz T. C. L. w ręce uroczych kwestarek.

Pamiętajmy o tem, że i dzisiaj, że zawsze potrzebna jest oświata, to ucząca to uzupełniająca wiadomości szkolne, a książki i bibljoteki całe wymagające dużych nakładów pieniężnych.

A. B.

Trzeci Maj

Pamiętasz?... Wtedy grały wszystkie dzwony,
A ty o Polsko jak można królowa,
Słuchałaś pieśni gromowego słowa,
Duchem narodu wzniesiona nad trony.
Od gór, od morza, od starych rubieży
Bronionych szabel pradziadowskich graniem,
Husarskich skrzydeł uderzyło wianiem
I z krwawych mogił zionął szept pacierzy.

Królu z narodem! gdzież wyście nie biegli
Oczyma ducha? w jakich niebios wyże?
(A już golgockie ustawiono krzyże
i doł kopano tym co we krwi legli)...
Królu z narodem, wyście bili w słońce,
Jako te orły z herbowego znaku,
(A na dalekim lodowatym szlaku
Już kuć zaczęto kajdany dzwoniące)...

Sto lat minęło, a serce Polaka
Wciąż patrzy w błękit, dawnej szuka zorzy,
I w gniewnej dumie kopie szczęt obroży,
I bojowego wygląda rumaka
Sto lat minęło, a z grobu otchłani
Gdzie leżą dziadów poprochniałe kości
Duch zmartwychwstania z aniołem miłości
Wieńczą cię, Polsko, Ziem Królewskich Pani.

Na Małachowskich, Kołłątajów groby,
Do prochów drogich wyświęconej urny,
Idź, o potomku, w grób godzinie chmurnej
I na purpurę szaty zmień żałoby.
Uderz o kamień sercem, a kamienie
Takim ci głosem odpowiedzą dzwonn,
Iż się poczujesz spadkobiorcą tronu,
Który obejmie — Twoje pokolenie

Jeżeli Tobie, O Polsko bolesna,
Dano koronę, z Chrystusowych skroni,
Jeśli wiosna nie kwitnęła wczesna,
Budząc krzyk orła, dzwoniąc w tarcz Pogoni,
Jeżeli wszystko wycierpiała ninie,
Na drodze ludów, w męce swej samotnej,
To za to teraz w tej cudu godzinie
Wyszłaś już w słońcu na swój Raj Powrotny...

Ignacy Baliński.

3 Maja

Wszystkie towarzystwa stoją o 9 rano do pochodu.

Każdy obywatel złoży daninę na Dar narodowy.

Wszystkie domy ozdobią się chorągwiami.

Wszystkie okna dędą iluminowane nalepkami.

Kto może nabędzie chorągiewkę stołową.

(Nalepki i chorągiewki do nabycia w księgarni p. A. Prądzyńskiego.

Komitet.

- Kronika -

Września, dnia 1 maja 1925 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Filipa i Jak., jutro: Atanazego.

*** Z okazji Święta Narodowego 3 Maja** uprasza Magistrat wszystkich obywateli tutejszego miasta o udekorowanie domów chorągwiami narodewemi.

*** Wyniki obrad Komisji w sprawie zniesienia wyszynków powiatu wrzesińskiego są umieszczone w nr. 18 Orędownika Urzędowego.**

* **O sztuce Witkiewicza „Jan, Maciej, Karol Wścieklica"** pisze „Ekspress Poranny" midzy innemi: ...Spród pisarzy i artystów młodego pokolenia pan Stanisław Ignacy Witkiewicz posiada umysł bodaj najciekawszy.

Cały dramat tej niezwykłej inwidualności polega na tem, że cała otchłań (narazie bez dna) dzieli jego znakomitą zdolność djalektyczną i świadomość form nowej sztuki od jego twórczości. Każda jego książka, każda najdrobniejsza rozprawa stwierdza, iż wie on wybornie, jak powinno być w sztuce, a jednocześnie zdaje sobie jasno sprawę, że moment tworczy nie zależy ani od woli, ani od stopnia uświadomionia artysty. Z jego utworów dramatycznych, po przez wszystkie zawiłości i dążenia teoretyczne, łatwo dostrzedz, że jest to autor, który mógłby napisać świetny dramat „normalny", to znaczy „realistyczny" czy „symboliczny". Czuje teatr, jak rzadko kto w Polsce; ma wybitny talent konstrukcyjny, a figury stawia ręką niezwykle pewną. Ale właśnie p. Witkiewicz widzi w takim teatrze powtarzającem życie, zupełne zaprzeczenie sztuki; nienawidzi go z całej duszy, złorzeczy mu ze szczerą pasją.

Wścieklica jako „charakter" może się pomieścić wybornie w każdym dramacie „psychologicznym". Ten genjalny chłop, który w piętnastym roku życia pasał świnie, a później trząsł parlamentem i mógł być premjerem, przechodzi tragiczny „kryzys wewnętrzny": stwierdza, że zadowolenie ambicji nie jest dostatecznym motorem życia. Zobaczył, że ludzie dzielą się na dwa typy: automaty i potwory. On właśnie należy do tej drugiej kategorji, stojącej poza normami „etyki", logiki społecznej, zobowiązań rodzimych czy towarzyskich. Zrozumiawszy że największem zwycięztwem nad sobą i życiem jest wyrzeczenie się. Wścieklica wstępuje do klasztoru. Stamtąd wydobywa go plebiscyt „automatów", który mu daje prezydenturę rzeczypospolitej:

Wrażenie całości jest istotnie „niesamowite", nie pozostawiające widza ani na chwilę w zwykłym nastroju „teatralnym". Talent autora i jego dziwna umysłowość budzą niepokój, który pobudza do szerokich dyskusyj. Jan Lorentowicz.

*** Jarmark w Trzemesznie** na bydło i konie odbedzie się w tutejszem mieście **dnia 5-go maja rb.** Sped zwierząt racicowych z powodu pryszczycy jest niedozwolony.

* **Uwagi przed uroczystością 3 Maja.** Towarzystwo Czyt. Lud. wychsłusznie zmierza do tego, aby warstwy ludowe z okazji święta narodowego miały sposobność do wesołej zabawy i w ten sposób wesoły obchodziły rocznicę napełniającą radością i dumą serca każdego Polaka. Jedno atoli możnaby mieć zastrzeżenie, a mianowicie, aby ta radość i zabawa powszechna nie kończyła się czasem pijaństwem i dalszemi następstwami, które nieraz bywają bardzo przykre i brzemienne w następstwa. Mamy wprawdzie ustawę przeciwalkoholową, która w święta państwowe i dni przedświąteczne zakazuje sprzedaży napojów zawierających ponad $2^1/_2$ % alkoholu, wprawdzie według tejże ustawy nie wolno nawet spożywać w ogrodach i lokalach publicznych wspomnianych napojów, wprawdzie młodzieży niżej lat 21 nie wolno nawet żadnych napojów alkoholowych podawać. Niestety wiemy z doświadczenia nieomal codziennego, że dzięki łagodności wzgl. niedbalstwa czynników policyjnych ogół, a zwłaszcza wielu sprzedawców napojów alkoholowych kpi sobie z ustawy państwowej. Tem się tłumaczy nasza obawa, ażali święto nasze narodowe i religijne zarazem nie stanie się dniem orgji pijackich i rozpusty. Byłoby zatem wskazane, aby wszystkie czynniki urzędowe oraz społeczne zawczasu temu zapobiegły.

— **Chorzów w Katowickim.** Robotnik Ludwik Kurz nie mógł znieść płaczu swej dziewięciomiesięcznej córeczki podczas nieobecności matki, przeto usiłował uspokoić dziecko przez bicie, a bił je tak mocno i zapamiętale że nieszczęśliwe maleństwo zmarło pod uderzeniami okrutnego ojca. Uwiadomiona o wypaku policja aresztowała okrutnika i odstawiła do więzienia sądowego. Zwłoki zabitego dziecka odstawiono do kostnicy przy lecznicy w Chorzowie.

— **Krotoszyn.** Pogrzeb dwóch żołnierzy. W tych dniach odbył się w Krotoszynie pogrzeb dwóch rekrutów, którzy zginęli tragicznie w następujący sposób: W czwartek ubiegły odbyły się ćwiczenia nocne, podczas których jeden z nieszczęśliwych żołnierzy zbliżył się do gospodarstwa, gdzie gospodarz z domownikami wybierał ziemniaki z kopca. Sądząc, że ma do czynienia z złodziejem, gospod. strzelił w stronę żołnierza i trafił go śmiertelnie. — Drugi wypadek spowodował tej samej nocy spłoszony koń, którego żołnierz trzymał, mając cuglami owiniętą rękę. Rozhukany koń wlókł po ziemi nieszczęśliwego żołnierza, który nie mógł uwolnić się, mając ręce spętane cuglami. Silnie poranionego odstawiono do szpitala, gdzie życie zakończył. Kondukt żałobny prowadził ks. prob. Stankowski.

*** Urząd Skarbowy we Wrześni donosi:**

Zwraca się uwagę, że z dniem 31. maja br. upływa termin do składania zeznań o dochodzie do wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy 1925. Termin powyższy obowiązuje tylko osoby, których główny dochód płynie

1. z nieruchomości gruntowej przekraczającej 30 ha,
2. z przedsiębiorstwa handlowego, na prowadzenie którego nabyte zostało świadectwo przemysłowe I i II kategorji,
3. z zakładu przemysłowego lub warsztatu rzemieślniczego, na prowadzenie którego nabyte zostało świadectwo przemysłowe kategorji I—VII.
4. z wolnego zajęcia zawodowego i osobistego zajęcia przemysłowego.

Niezależnie od złożonego zeznania płatnicy obowiązani do składania zeznań, winni są sami obliczyć, oraz wpłacić przed upływem terminu, wyznaczoegno do składania zeznań, bez osobnego wezwania, do Kasy skarbowej wprost, względnie za pośrednictwem P. K. O. połowę podatku, przypadającego od wykazanego w zeznaniu dochodu, a dowód uskutecznia zapłaty dołączyć do zeznania.

Osoby, ktore w terminie, wyznaczonym do składania zeznań, zeznania nie złożą, obowiązane są pod rygorem egzekucji uiścić połowę podatku, wymierzonego za poprzedni rok podatkowy 1924.

Kto nie złoży w terminie wyznaczonym zeznania o dochodzie ulegnie grzywnie do 100 zł.

Do obliczenia przypadającego podatku służy następująca skala:

1	ponad	1.500	do	1.550	31	zł.	podatku
2	„	1.550	„	1.600	33	„	
3	„	1.600	„	1.700	37	„	
4	„	1.700	„	1.800	41	„	
5	„	1.800	„	1.900	45	„	
6	„	1.900	„	2.000	50	„	
7	„	2.000	„	2.100	54	„	
8	„	2.100	„	2.200	59	„	
9	„	2.200	„	2.400	67	„	
10	„	2.400	„	2.600	75	„	
11	„	2.600	„	2.800	84	„	
12	„	2.800	„	3.000	93	„	
13	„	3.000	„	3.200	102	„	
14	„	3.200	„	3.400	112	„	
15	„	3.400	„	3.600	122	„	
16	„	3.600	„	3.800	133	„	
17	„	3.800	„	4.000	144	„	
18	„	4.000	„	4.400	162	„	
19	„	4.400	„	4.800	182	„	
20	„	4.800	„	5.200	202	„	
21	„	5.200	„	5.600	224	„	
22	„	5.600	„	6.000	246	„	
23	„	6.000	„	6.600	283	„	
24	„	6.600	„	7.200	324	„	
25	„	7.200	„	7.800	366	„	
26	„	7.800	„	8.400	411	„	
27	„	8.400	„	9.200	469	„	
28	„	9.200	„	10.000	530	„	
29	„	10.000	„	11.000	605	„	
30	„	11.000	„	12.000	684	„	

Formularze do zeznań wydaje Urząd Skarbowy.

*

Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 1925 roku dokonany ma być pobór podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, poczynając od dnia 10. kwietnia br. według poniżej zapodanej skali:

1	ponad	2.500	do	2.600	1,5	procent
2	„	2 600	„	2.700	1,6	„
3	„	2.700	„	2,800	1,7	„
4	„	2.800	„	2.900	1,8	„
5	„	2.900	„	3.000	1,9	„
6	„	3.000	„	3.100	2,	„
7	„	3.100	„	3.200	2,1	„
8	„	3.200	„	3.400	2,2	„
9	„	3.400	„	3.600	2,3	„
10	„	3.600	„	3.800	2,4	„
11	„	3.800	„	4.000	2,5	„
12	„	4.000	„	4.200	2,6	„
13	„	4.200	„	4.400	2.7	„
14	„	4.400	„	4.800	2,8	„
15	„	4.800	„	5.200	2,9	„
16	„	5.200	„	5.600	3,	„
17	„	5.600	„	6.000	3,1	„
18	„	6.000	„	6.400	3,2	„
19	„	6.400	„	6.800	3,3	„
20	„	6.800	„	7.200	3,4	„
21	„	7.200	„	7.600	3,5	„
22	„	7.600	„	8.000	3,6	„
23	„	8.000	„	8.800	3,9	„
24	„	8.800	„	9.600	4,1	„
25	„	9.600	„	10.400	4,3	„
26	„	10.400	„	11.200	4,6	„
27	„	11.200	„	12.000	4,9	„
28	„	12.000	„	13.000	5,3	„
29	„	13 000	„	14.000	5,7	„
30	„	14.000	„	15.000	6,1	„

Równocześnie z podatkiem państwowym należy potrącać również podatek komunalny w wysokości 3 proc. dochodu jednakże poczynając dopiero od 15 stopnia powyższej skali.

*** Olbrzymi pożar w Chorostowie.** (100 gospodarstw spłonęło w jednej godzinie. — Przeszło 1000 osób bez dachu nad głową.) Ze Lwowa donoszą: Nadeszłe tu wiadomości o wybuchu olbrzymiego pożaru w Chorostowie, w województwie tarnopolskim. Pożar wybuchł wskutek zajęcia się chałupy od iskry uniesionej wiatrem z kuchni polowej z korpusu ochrony pogranicza.

Na miejsce pożaru wyruszył z Tarnopola specjalny pociąg, wiozący tren straży pożarnej, policji i wojsko, równocześnie wyjechały oddziały straży ochotniczej z Trębowli, Grzymałowa i Kopyczyniec. Pozatem na pomoc udał się szwadron 20. pułku ułanów i oddziały korpusu ochrony pogranicza rozlokowane w okolicy.

Cały Chorostków znalazł się w płomieniach. Ogień przy silnym wietrze rozszerzał się z niesłychaną szybkością. W jednej godzinie sto gospodarstw się spaliło. Wreszcie dzięki olbrzymim wysiłkom udało się ogień zlokalizować.

Grozę sytuacji powiększył fakt, że w bliskości płomieniu znajdował się magazyn amunicji K.O.P. W wielu chałupach znajdowały się zbiory nabojów karabinowych, które w ogniu eksplodowały, utrudniając ratunek. Przeszło 1000 osób znajduje się bez dachu.

Wojewoda tarnopolski p. Zawistowski udał się osobiście na miejsce pożaru, celem zorganizowania akcji ratunkowej dla nieszczęśliwej ludności i przeprowadzenia śledztwa co do przyczyn pożaru.

Dalsze wiadomości otrzymane z Chorostkowa, podają, że przybycie wojewody Zawistowskiego do Chorostkowa podziałało uspakajająco na nieszczęśliwe rzesze pogorzelców. Po obejściu zgliszcz wojewoda udał się na nadzwyczajne zebranie gminne, na którem oświadczył w imieniu rządu, że ofiaruje 5000 zł, dla pogorzelców. Na tem samem posiedzeniu ordynacja obszaru dworskiego oświadczyła gotowość odstąpienia pastwiska dla inwentarza pogorzelców oraz 100 metrów sześć. dębowego budulca i 100 fur chrustu do ogrodzenia.

— **Łowicz.** (Wzorowa wieś.) W Łowiczu zawiązała się kooperatywa rolna, składająca się z 230 członków, która zamierza nabyć przeznaczone do parcelacji dobra Strzelce, aby w myśl zasady: „w jedności siła", podnieść je zbiorowym wysiłkiem do typu wsi wzorowej zachowując w całości olbrzymi ten kompleks ziemi. Spółdzielnia — wzorując się na podobnych gospodarstwach zagranicą — ma nadzieję całkowicie odpowiedzieć wymaganiom ustawy sejmowej o reformie rolnej, albowiem na czele wszystkich działów staną ludzie z wysokiem wykształcaniem fachowem i długoletnią praktyką.

— **Lwów.** („Czarny ślub" nad grobem.) Jedna z zamordowanych we Lwowie sióstr Fliesserówných, Adela, miała narzeczonego Treppicha. Zwyczajem starozakonnych żydów swego czasu przy zaręczynach Adeli z Treppichem spisano w języku hebrajskim akt zaręczynowy w rodzaju intercyzy przedślubnej, W wypadkach gdy narzeczona umiera, na łożu śmierci odbywa się ślub, by panna zaręczona zeszła z tego świata w charakterze mężatki. W tym wypadku Trappich nie mógł zawrzeć z Adelą takiego rytualnego slubu zwanegu „czarnym ślubem" gdyż śmierć Adeli nastąpiła momentalnie z powodu oddanych do niej przez pomyłkę strzałów przez Mangotta. Wobec tego ślub ten odbył się utartym zwyczajem na cmentarzu tuż nad grobem. Zwykle trumnę ustawia się nad grobem, a nad nią trzyma się baldachim, pod którym staje też narzeczony, poczem odbywa się cały ceremonjał ślubny narzeczonego z trumną. Wówczas kondor śpiewa modlitwę za zmarłych „El mole rachmin". Jest to modlitwa bardzo wzniosła, przejmująca i wywołująca wielkie wrażenie. To też na pogrzebie Adeli i Sabiny Zwerling cały ceremonjał „czarnego ślubu" Trepicha z trumną w której spoczywały zwłoki Adeli, przedstawiał bardzo wstrząsającą nerwami scenę i nie dziwnego, że Treppich, gdy tylko począł wtórować kontorowi w śpiewaniu modlitwy za umarłych omdlał i runął na ziemię. W ustach zmarły ma słowa. Po tym ceremonjale dopiero spuszczono trumnę ze zwłokami Adeli do grobu. Grudy ziemi następnie przykryły zwłoki Adeli nie panny, lecz mężatki, rytualnej żony Treppicha.

— **Gdańsk.** (Spryt szmuglera-żyda.) Lotna brygada wywozowa skonfiskowała trzy wagony najprzedniejszego tytoniu który widocznie z Niemiec nadany był przez Gdańsk do Warszawy i Łodzi. Niejaki Jakób Tennenbaum, żyd, wysyłał z Gdańska na nazwisko Franciszka Kaczały, robotnika w Warszawie, tytoń ten jako naczynia kuchenne. Trzeci zaś wagon nadany w Gdańsku znaczny był do cła jako „Szreibmaterial". Skonfiskowany towar oddano do magazynów monopolowych. Znamienną jest rzeczą, że urząd celny w Tczewie oclił te trzy wagony, jako zawierające naczynia kuchenne i materjały piśmienne. Tennenbauma i Kaczułę osadzono w aresztach.

— **Londyn.** (Ciekawy moment kongresu chirurgów.) Angielskie dzienniki donoszą, iż w tych dniach odbył się tam kongres chirurgów, w którym uczestniczyli wyłącznie lekarze specjaliści. Kongres obradował dni kilka, a ostatnie posiedzenie odbyło się wieczorem przy zgaszonych lampach. Cel tego tajemniczego posiedzenia był następujący: Lekarze specjaliści mieli wytykać sobie wszelkie błędy popeł. w czasie pracy zawodowej. Prosto i od serca wypowiadali więc opinję o fałszywych djagnozach kolegów, o błędnych zabiegach chirurgicznych o niedokładnościach, a nawet niedbalstwie, a wzamian za to zapoznali się z swemi błędami. Ciemność panująca w sali była poto, aby zachować incognito. Ta maskarada, jak twierdzą pisma angielskie, zrobiona w dobrym i szlachetnym celu, przyniosła niewątpliwie korzyści nauce.

— **Paryż.** (Egzotyczna księżniczka Polką.) Polska ma osobliwe szczęście: szumowiny z całego świata, dlatego tylko, że niegdyś należały do polskiego społeczeństwa, smutną wyrabiają nam sławę zagranica. Paryż żywo interesuje się obecnie sprawą księżniczki perskiej, Mirza Kadża. Księżniczkę uwięziono z powodu naciągnięcia kupców paryskich na olbrzymią sumę 6 milj. franków. Skargę przeciwko niej wniósł pewien fabrykant automobili, u którego księżniczka zamówiła auto za 30 000 fr. i oczywiście otrzymawszy automobil nie zapłaciła ani franka. Z odnalezieniem księżniczki mieli niemało kłopotu urzędnicy wysłani celem jej aresztowania, umiała bowiem zręcznie ukryć się przed pościgiem. Przy zdejmowaniu „generaljów" okazało się, że perska księżniczka jest z rodu Polką, jako panna nazywała się Marja Frankowska. Książe perski Rakazin Mirza Radża, kuzyn szacha, poznał ją podczas pobytu w Paryżu. Przeszedł prawdziwe piekło zanim u swej rodziny wyrobił pozwolenie na małżeństwo z czarującą i słynną z urody dziewczyną. Przed dwoma laty książę podał o rozwód. Uzyskał go w sądach francuskich, ale nie u siebie w ojczyźnie, gdyż ustawy perskie nie dopuszczają rozwodu. Przed sądem księżniczka perska tłumaczyła się, że nie chciała nikogo oszukać, że ma szczerą wolę zapłacenia wszelkich zobowiązań, nie umiała jednak wskazać, z jakich źródeł otrzyma fundusze na to. Gdy po przesłuchaniu dowiedziała się, że zostaje aresztowaną usiłowała otruć się morfiną, zdołano jednak przeszkodzić temu.

„Klub Pracy".

W dniu 29. IV. Marszałek Sejmu otrzymał pismo nast. treści:

Mam zaszczyt zawiadomić Pana Marszałka, że posłowie dr. Jerzy Barański, Ludwik Chomiński, Marjan Kościałkowski, Eugenjusz Smiarowski, oraz niżej podpisany wystąpili wczoraj z klubu „Wyzwolenia" i Jedności Ludowej i utworzyli nowy klub parlamentarny pod nazwą „Klubu Pracy". Do „Klubu Pracy" zgłosili swe wstąpienie pos. Stanisław Thugutt, oraz sen. Dobrucki, Guszyński, Krzyżanowskiego i Wysłouch. Mam zaszczyt prosić w imieniu „Klubu Pracy" o przeznaczenie nam oddzielnego pokoju jako lokalu klubowego.

(—) Kazimierz Barel.

Warszawa, 29. 4. Min. Thugutt zapadł na zdrowiu. Do czasu jego wyzdrowienia odłożone będą posiedzenia sekcji kresowej Komitetu Publicznego Rady Ministrów.

Wykrycie drukarni komunistycznej.

Warszawa, 29. 4. Policja warszawska wykryła drukarnię komunistyczną przy ul. Gęsiej, gdzie aresztowano 7 osób wyznania mojżeszowego. Znaleziono archiwum, obejmujące duży materjał dowodowy oraz odezwy w języku polskim i żargonie.

Pokazy bojowe 3 Maja.

Warszawa, 29. 4. Dnia 3 maja w niektórych okręgach korpusów będą się odbywały nietylko rewje i defilady oddziałów wojskowych, ale i pokazy bojowe. W Lublinie odbędzie się pokaz próbny bitwy przy udziale wszystkich oddiałów broni. Eskadra lotnicza zademonstruje sposób współdziałania z piechotą w linji bojowej. Również odbędą się odczyty i zabawy dla żołnierzy.

Hakatystyczne interpelacje w Gdańsku.

Gdańsk, 29. 4. Niemiecko-narodowi wnieśli interpelację do sejmu w sprawie pochodu, urządzonego przez kolejarzy polskich w dniu 19 bm. i przeciwko zamierzonemu pochodowi polskiemu w dniu 3 maja, na co policja miała udzielić zezwolenia. Interpelanci twierdzą, że pochód kolejarzy został sfilmowany, celem poparcia propagandy polskiej zagranicą. Interpelanci wzywają senat, aby zabronił tego rodzaju manifestacyj.

Knowania komunistyczne w Ánglji.

Londyn, 29. 4. Dzienniki donoszą, że wykryto spisek pochodzenia komunistycznego, który miał na celu zamordowanie Chamberlaina. Jedno z poselstw zagranicznych miało uprzedzić władze o przygotowaniach spiskowców. Foreign Office nie dało jeszcze żadnych wyjaśnień w tej sprawie, panuje jednak przypuszczenie, że urzędowe oświadczenie będzię później złożone.

Konferencja ambasadorów.

Paryz, 29. 4. Na dzisiejszem posiedzeniu Konferencji Ambasadorów miała być rozpatrywaną kwestja rozbrojenia Niemiec oraz dodatkowego sprawozdania międzynarodowej komisji wojskowej. Dzienniki wskazują na ważność obrad tej konferencji ze względu na wybór Hindenburga. „Petit Journal" zaznacza, że rząd jest za ogłoszeniem sprawozdania międzynarodowej komisji wojskowej i że zaproponuje w formie naglącej, aby sprzymierzeni zawezwali Niemcy do zastosowania się do ich życzeń. Tymczasem będzie musiała być utrzymana kontrola wojskowa Niemiec, a strefa kolańska w dalszym ciągu będzie obsadzona.

Pogłoski o zamordowaniu Hindenburga.

Dnia 29. bm. rozeszła się w Berlinie pogłoska o zamachu na prezydenta Rzeszy Hindenburga. Biuro Wolffa oświadcza, że pogłoska ta jest zupełnie bezpodstawna.

Zasądzenie fałszerza pięciozłotówek.

Gdańsk, 29. 4. Sąd przysięgłych zkazał Mordkę Mrozowicza na trzy lata więzienia za rozpowszechnianie fałszywych banknotów pięciozłotowych.

W Anglji a polsko-czeskim porozumieniu.

„Times" z dnia 25 bm. w notatce redakcyjnej omawia zbliżenie polsko-czeskie m. in. w sposób następujący:

„Polska nie przyłączyła się wprawdzie do Małej Ententy i niema żadnego znaku, aby miała zamiar uczynić to w najbliższej przyszłości. Porozumienie jej jednak z Czechosłowacją jest pierwszorzędnej wagi politycznej".

Następnie o źrodłach zbliżenia:

„Należy stwierdzić fakt, iż zbliżenie między Polską a Czechosłowacją zostało przyspieszone przez rozwój ostatnich wypadków w położeniu międzynarodowem Europy. Gdy w marcu rząd brytyjski omówił zainicjowania polityki paktu bezpieczeństwa dla Francji i Belgji, zrozumiano pospiesznie w kilku krajach kontynentalnych, iż decyzja ta wykazuje odmowę rządu brytyjskiego co do bezwzględnej gwarancji europejskiego status quo, stworzonego przez Traktat Wersalski. Nerwowość ta wzmogła się przez rozmowy na temat propozycji niemieckich o pakt gwarancyjny, które wytworzyły w umysłach polityków kontynentalnych niepokój odnośnie zamiarów niemieckich w sprawie ich granic z Polską".

Stąd też słusznie wnioskuje „Times", iż skutkiem tego wytworzyło się zbliżenie interesów Polski i Czechosłowacji.

„Times" kończy proroctwami co do skutków porozumienia:

„Dodano nową wież do istniejących już między Polską a Małą Ententą. W zakresie polityki europejskiej skutki nowopowstałego porozumienia ujawnią się przypuszczalnie po pierwsze na następnej sesji zgromadzenia Ligi Narodów na jesieni, gdzie doprowadzona zostanie do ostatecznego załatwienia sprawa protokółu genewskiego. Wpływ tego porozumienia będzie można również odczuć w sprawie warunków, pod jakiemi Niemcy mogłyby zostać dopuszczone do Ligi Narodów".

Dobrze się dzieje, że poważna opinja polityczna Anglji bierze te rzeczy pod uwagę.

I czy 3 Maj?

Socjaliści w szumnych odezwach wzywają ludność robotniczą do wzięcia udziału w „święcie 1-go meja“, nazywając je „świętem pracy“, powołując się na konieczność zamanifestowania „międzynarodowej solidarności proletarjatu“.

Są to hasła fałszywe i obłudne, mające na celu obałamucenie narodu pracującego.

Praca nie może być „święcona“ przez próżniactwo i odrywanie tysiącznych rzesz od warsztatów, by wysłuchiwały oklepanych bredni mówców socjalistycznych i brały udział w bezsensowej włóczędze, szumnie zwanej „pochodem“.

„Międzynarodowa solidarność proletarjatu“ jest fałszem.

Zdradzili ją najpierw robotnicy niemieccy, którzy ją wymyślili. Robotnik niemiecki, wbrew uchwałom wszelkich „międzynarodówek“ pracuje obecnie po 10 godzin na dobę, a nawet i dłużej, odbierając w ten sposób chleb robotnikowi polskiemu, francuskiemu, włoskiemu.

Robotnicy! Nie wierzcie zapewnieniom przywódców socjalistycznych, którzy wam głoszą, że w dniu 1 maja staną warsztaty pracy we wszystkich państwach.

Ani w Niemczech, ani we Francji, ani we Włoszech, ani w Anglji nie będą zatrzymane warsztaty pracy w dniu 1 maja. Robotnicy tamtejsi rozumieją doskonale, że zatrzymanie pracy nawet na dzień jeden, to olbrzymi uszczerbek w gospodarce ogólno-narodowej, to zubożenie kraju, a więc — przedewszystkiem ludności robotniczej — o miljony zł.

Robotnicy! Nie dajcie się namówić do porzucenia pracy w dniu 1 maja.

Precz z płatnymi agitatorami socjalistycznymi i komunistycznymi!

Niech robotnik polski da świadectwo swej dojrzałości przez odrzucenie zamachu na swe prawo do pracy!

Rodacy! W dniu 1 maja na ulice Warszawy i innych miast polskich, wylegnąć mają obok socjalistów, również i komuniści.

Świeżo zmazani ohydną zbrodnią w Bułgarji komuniści, na których nie obeschła jeszcze krew niewinnych ofiar wybuchu cytadeli warszawskiej, którzy pod nakazem zewnętrznych wrogów naszych i za srebrniki judaszowe, organizują szajki bandyckie na naszych Ziemiach Wschodnich — ci sami komuniści śmią obecnie z bezprzykładną bezczelnością jawnie, w biały dzień, gromadzić się pod krwawemi sztandarami swemi i głosić swe krwiożercze, dyszące zdradą mordem, pożogą i zniszczeniem — hasła.

Rodacy! Nie mażemy dopuścić, by po ulicach miast naszych manifestowali najmici pruscy i moskiewscy, którzy jawnie dążą do zguby Ojczyzny naszej.

Rodacy! Wzywamy Was natomiast do godnego uczczenia dnia 3 maja, który jest naszem, przez Sejm Konstytucyjny ustanowionem świętem narodowem.

Jest to pamiątka wielkiego dzieła, dokonanego przez przodków naszych, a mającego na celu naprawę ówczesnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Ku naprawie dzisiejszej Rzeczypospolitej naszej dążyć musimy wszyscy, wśród ciężkich znojów i trudów, w zgodzie i miłości.

Rodacy! Święto 3 maja jest świętem miłości, jedności narodowej, powszechnego wesela. W dniu tym wolno i należy zapomnieć o wszystkich troskach codziennych.

Wolno nam rozradować się weselem wielkiem, iż oto dożyliśmy odrodzenia Ojczyzny naszej, dla pomyślności przyszłych pokoleń naszych.

Robotnicy dolscy nie mogą wyłączyć się z Narodu, z całości społeczeństwa polskiego, którego stanowią najcenniejszą warstwę. Wezmą oni udział w święcie 3 maja zgodnie, razem z innemi warstwami społeczeństwa, rozumiejąc dobrze, iż tylko w zgodzie, miłości i współpracy wszystkich warstw Narodu osiągnąć możemy wspólny dla nas wszystkich cel — dobro i pomyślność Ojczyzny naszej, która jest pomyślnością wszystkich Jej synów.

Niech się święci Trzeci Maj!
Niech żyje Polska!

Z życia Towarzystw

*„ **Cześć Pieśni!** We wtorek, dnia 5. bm. wieczorem o godz. 8 rozpoczynam lekcje chóru mieszanego celem przygotowania chóru z odpowiedniemi utworami na Zjazd do Witkowa oraz na procesję Bożego Ciała. Proszę o kompletne stawienie się chóru i nadmieniam, że nieprzybycie bez usprawiedliwienia wyklucza się z góry od udziału w Zjeździe jak również w uroczystości Bożego Ciała.
Dyrygent „Lutni“.

*„ Wszystkich członków Powiatowego Koła Związku Inwalidów Wojen. Rz. P. Września uprasza się o wzięcie udziału w obchodzie 3 Maja. Zbiórka do pochodu o godz. 9.15 na dziedzińcu gimn. O godz. 1-szej po poł. odbędzie się w sali p. Knechtla uroczyste zebranie z odczytem o Konstytucji Trzeciego Maja. O liczny udział tak w pochodzie jak w zebraniu prosi Zarząd.

*„ Uprasza się wszystkich członków Tow. Przemysłowców o wzięcie udziału w obchodzie 3 maja. Zbiórka o godz. 9,30 na dziedzińcu gimnazj.
Zarząd Tow. Przemysł. we Wrześni.

*„ **Baczność Bracia Strzelcy!** W niedzielę, dnia 3-go Maja o godz. 9-tej przed południem zbiórka w lokalu Zebrań w mundurkach i z karabinami
Komendant.

*„ **Czołem!** Zebranie Tow. Gimn. „Sokół“ odbędzie się w poniedziałek 4. bm. o godz. 8-mej w lokalu p. Tuczyńskiego Zarząd.

*„ **Cześć Pieśni!** Wszystkich członków Koła śpiewackiego „Lutnia“ uprasza się o wzięcie udziału w obchodzie 3 Maja. Zbiórka do pochodu o godz. 9.15 w lokalu p. M. Trąpczyńskiego Zarząd.

*„ Zbiórka Powstańców i Wojaków w niedzielę dnia 3. bm. o godz. 9,15 przed lokalem zebrań p. M. Trąpczyńskiego, skąd wymarsz. na dziedziniec gimnazjalny, celem wzięcia udziału w uroczystości obchodu 3 Maja. Czapki i odznaki obowiązkowo. Obecność wszystkich konieczna Zarząd.

*„ Prosimy Panie z tow. "Czytelni dla Kobiet" o wzięcie licznego udziału w pochodzie 3 Maja. Zbiórka na dziedzińcu gimnazj. o godz. 9,30 Zarząd.

*„ **Gotów!** Z okazji uroczystości 3 maja zbiorą się wszyscy druhowie pod sztandarem na dziedzińcu gimnazjalnym o godz. 9,30 rano Zarząd.

*„ **Sprawie służ!** Wszystkie członkinie Tow. Młodej Polki wzywa się o wzięcie udziału w obchodzie 3 Maja. Zbiórka do pochodu o godz. 9-tej na dziedzińcu gimnazjalnem.

Ogłoszenie!

Niniejszem podaję do publicznej wiadomości, iż w dniu 6 maja 25 (środę) o godzinie 10,30 przedpoł. odbędzie się w auli szkoły powszechnej we Wrześni bezpłatne ochronne szczepienie przeciwko ospie a w dniu 13 maja 25 o tej samej godzinie odbędą się oględziny szczepieńców, także w auli szkoły. W roku bież. podlegają ochronnemu szczepieniu:

a) poraz pierwszy noworodki, urodzone w roku 1924 i dzieci szczepione w ubiegłych terminach z wynikiem ujemnym,
b) wtórnemu szczepieniu, dzieci, które ukończyły 6 rok życia a dotąd wtórnemu szczepieniu nie podlegały (dzieci urodzone w roku 1919) oraz dzieci szczepione poraz wtóry w ubiegłych terminach z wynikiem ujemnym,
c) wszystkie osoby dotąd nieszczepione dla jakichkolwiek powodów. Osoby starsze dotąd nieszczepione chcące skorzystać z bezpłatnego szczepienia przeciwko ospie, mogą się zgłosić dobrow. do szczepienia w miejscach, w których podczas trwania terminu szczepienia przebywają.

Opublikując powyższe wzywam rodziców wzgl. wychowawców dzieci podlegających w roku bieżącym szczepieniu do przedstawienia dzieci swoich, które winny być umyte i czysto ubrane.

Niezastosowanie się do powyższego (nieprzedstawienia dzieci do szczepienia bez należytego uniewinnienia) podlega w myśl ustawy z dnia 19. III. 19 o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie (Dz. Ust. 63 poz. 372) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia Publ. z dnia 15. III. 22 (Dz. Ust. 32 poz. 261) karze porządkowej do wysokości 30 zł.

O zachodzących przeszkodach niemożliwości przedstawienia dzieci do szczepienia (z powodu choroby zakaźnej — prywatnego szczepienia itd.) należy urzędowi policyjnemu donieść przed terminem szczepienia lub uwiadomić na miejscu szczepienia szczepiącego lekarza urzędowego.

Września, dnia 28 kwietnia 1925.

Urząd Policyjny
L. dz. 2731/25 III. Sołtysiak.

Okręgowy Urząd Ziemski w Poznaniu

wydzierżawi w drodze konkursu ofert na lat 3 począwszy od 1 lipca b. r. następujące polowania:

L. bież.	Nazwa polowania	Powiat	Obszar w ha.	Cena wywoławcza w złotych
1	Brzostowo	Wyrzysk	1022	876,87
2	Chmielniki, Dębno i Witobel	Pozn. zach.	980	840,44
3	Złotniki — Jerzykowo	Pozn. wsch.	693	594,59
4	Kołaczkowo, Wszemborz i Łagiewki	Września	1385	1188,33
5	Włoszanowo	Żnin	453	388,67
6	Wielkie Laski	„	244	209,35
7	Wojdal, — Złotowo	Inowrocław	266	228,22
8	Parchanie	„	496	425,36
9	Morawin	Ostrzeszów	304	260,83
10	Zamkowy Folwark	Krotoszyn	750	634,50
11	Prochy	Leszno	251	215,35
12	Widzim	Wolsztyn	772	662,37

Oferty należy składać w Okręgowym Urzędzie Ziemskim (pokój 13) najpóźniej do dnia 15 maja b. r. w zamkniętych kopertach z napisem:

Oferta na dzierżawę polowania w . . . .

Oferty należycie ostemplowane winny zawierać: 1. imię i nazwisko oferenta, 2. deklarację treści następującej: Niżej podpisany oświadczam, iż zapoznałem się z warunkami kontraktu oraz ogóln. warunkami dzierżawienia polowań i zobowiązuję się warunki te wykonać. 3. Pokwitowanie Kasy Skarbowej na złożone wadjum na dzierżawę odnośn. polowania do dyspozycji Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Poznaniu w wysokości ceny wywoławczej.

Warunki kontraktu przeglądnąć można w Okręgowym Urzędzie Ziemskim (pokój 75).

Tani chleb

Chcąc w obecnych ciężkich czasach ulżyć szerszym warstwom publiczn., **pragnę wykorzystać moje urządzenie fabryczne na biszkopty etc. wypiekaniem taniego i dobrego chleba** i dostarczaniem go codziennie **od poniedziałku 4-go bm.** w każdej ilości. Cena za bochenek dwa i pół funtowy **55 groszy.** Dla składów: dogodne warunki. Dla WPanów Posiedzicieli Ziemskich: wymiana żyta lub mąki na chleb. PP. Gościnnym: dostawa bezpłatnie w dom i rabat.

Fabryka Biszkoptów
J. Szwarc -- Września

Tapety,

przybory pszczelnicze
jak
ule, kratę odgrodową, listwy na ramki, dymaczki itd.
węgiel drzewny
przybory fotograficzne
jak klisze, papiery, kąpiele, kopioramki itd.
kupujesz najtaniej
w
Centralnej Drogerji
Z. Wolskiego
we Wrześni, przy rynku
tel. 425.

Szanowna Pani!

Mąż Pani lubi dobrą kawę!

Dlatego
używa doświadczona gospodyni powszechnie znanej i lubianej domieszki do kawy prawdziwy

Podwójny Rycerz

w znanym żółtem, okrągłem opakowaniu.

We wszystkich składach żywnościowych do nabycia.

Persil

jest tani w użyciu przeto nie zastępuj go niczem innym.

Mydła nie

potrzeba wcale gdyż Persil sam pierze wspaniale!

O d p i s !

Uchwała Magistratu z dnia 2-go kwietnia 1925 roku.

6. Magistrat uchwala obniżyć opłaty targowe *jak* następuje:

od konia na	3,00 zł
od źrebaka na	1,50 zł
od wołu, krowy i buchaja na . . .	2,00 zł
od bydlęcia młodocianego	1,00 zł
od dużej świni	1,00 zł
od średniej świni	0,75 zł
od małej świni	0,50 zł
od pary prosiąt	0,50 zł

Pozostałe opłaty pozostawia się według dotychczasowej normy.

7. — 16. pp.

(—) **Sołtysiak.** (—) **Konieczny.**
(—) **Gojcz.** (—) **K. Kaliszewski.**

* * *

Uchwała Rady M. z dnia 24 kwietnia 1925.

3. Potwierdza się uchwałę Magistratu z 2. bm. obniżenia opłaty targowej jak następuje: koń 3 zł, źrebak 1,50 zł, wół, krowa 2 zł, bydło młodociane 1 zł, od dużej świni 1 zł, średniej 75 gr, małej 50 gr, pary prosiąt 50 gr, reszta dotychczasowa norma.

4. — 11 pp.

(—) **Smodlibowski.** (—) **Lewandowski.**
(-) **A. Prądzyński.** (-) **Jerzykiewiczowa.** (-) **Nawrocki.**

* * *

Odpis powyższych uchwał podaje się do publicznej wiadomości.

Września, dnia 28 kwietnia 1925.

Magistrat.

L. dz. 2107/25 II. Sołtysiak

Z dniem

ogłoszenia unieważnia się skradzione papiery wojskowe.

Stanisław Kwaśny -- Bardo.

Sprzedam
kozę białą
bez rogów rasową.
Majewski, ul. 3 Maja nr. 7.

Skradzioną
książeczkę wojsk.
i legitymację służbową nauczycielską
unieważniam.
Ambroży Moskalik.

Obrazy, lustra
tapety

Artykuły pismienne
poleca po przyst. cenach
R. Budzyński - Września
ul. Poznańska 16
naprzeciw Kasy Chorych.

K. Jankowski,
mistrz tapic. - dekorac.
Września
ulica Poznańska 14
wykonuje
meble wyściełane
od zwykłych do najwykwintniejszych.
Zakładanie firan
dekoracji, roletów, żaluzji, markiz.
Pokrywanie bilardu
Gotowe kanapy, leżanki, materace w wielkim wyborze.

Introligatornia

A. Prądzyńskiego, Września
przyjmuje do oprawy
książki wszelkiego rodzaju.
Wykonanie
solidne, trwałe i szybkie - ceny niskie.

Panowie sołtysi i przewodniczący obszarów dworsk. zechcą z całem zaufaniem posiadane rozrzucone roczniki Dzienników i Orędowników urzędowych powiązane lub popakowane w worki do oprawy nadsyłać i w księgarni oddać.

Wielki wybór!

Polecam po zniżonych cenach
gotowe

trumny - meble

Kazimierz Kaliszewski, Września, Warszawska 32, Tel. 455

Proszę zważać na wystawne okna.